

Nr 483

Av herr **Munktell m. fl.**, om inrättande av en professur i kriminologi vid Stockholms universitet, m. m.

(Lika lydande med motion nr 423 i Första kammaren)

Det har under de senaste åren blivit alltmer erkänt att en fast organisation av den kriminologiska forskningen i sedvanliga akademiska former ej längre kan uppskjutas. I själva verket är vårt land härutinnan sämre lottat än de flesta med oss jämförda kulturländer. Detta är desto mera beklagligt som vårt kriminalpolitiska reformprogram måste betecknas som synnerligen framstegsvänligt och har tilldragit sig berättigat erkännande i den internationella diskussionen.

En närmare redogörelse för frågans läge och de tungt vägande skäl som talar för det yrkande som framställes i det följande synes här överflödigt, då riksdagens uppmärksamhet vid flera tillfällen fästs på detta angelägna vetenskapliga upprustningsbehov. Vi hänvisar här endast till herr Munktells m. fl. motion i denna kammaren nr 282 vid 1958 års riksdag, till herr Munktells interpellation i denna kammare den 9 februari 1954 och justitieministerns svar å densamma den 14 december 1954 samt till allmänna beredningsutskottets utlåtanden nr 15 vid 1955 års riksdag och nr 22 vid 1956 års riksdag ävensom där redovisade remissyttranden. Gången av ärendet i den mån densamma behandlats av statsmakterna skall emellertid i korthet rekapituleras.

Frågan om inrättandet av en kriminologiprofessur aktualiserades genom proposition nr 86 till 1957 års riksdag angående omläggning av den juridiska och samhällsvetenskapliga utbildningen. På grundval av juristutbildningskommitténs år 1953 avgivna och av universitetskanslern överarbetade förslag avgav särskilda utredningsmän den 8 februari en promemoria i ärendet, vilken i väsentliga delar lades till grund för nämnda proposition. Utredningsmännen upptog i något förändrat och preciserat skick det förslag till inrättande från och med budgetåret 1958/59 av en professur i kriminologi vid Stockholms högskola, som framställdes av juristutbildningskommittén och tillstyrkts av alla berörda remissinstanser samt upptagits i kanslerns förslag.

Detta förslag biträdades emellertid ej av departementschefen i nämnda proposition, närmast av det skälet att inrättandet av professuren ansågs icke ha nödvändigt samband med den föreslagna reformen av den juridiska och samhällsvetenskapliga utbildningen. Departementschefen tillade emel-

lertid, att det syntes honom mycket angeläget att brottets orsaker och närliggande spörsmål bleve föremål för intensivare forskning, varigenom också undervisningen kunde förbättras. Det tillades att frågan om professurens inrättande borde upptagas till prövning i samband med behandlingen av högskolans ordinarie petita. I ovan omnämnda motion i andra kammaren nr 282 vid riksdagen 1958 hemställde herr Munktell m. fl. att riksdagen måtte besluta om inrättande av en professur i kriminologi jämte tillhörande institution vid Stockholms högskola från och med budgetåret 1958/59, allt i enlighet med den av utredningsmännen utarbetade, till Kungl. Maj:t överlämnade promemorian. Denna hemställan avslogs av riksdagen, vars statsutskott dock uttalade att det för sin del ville starkt understryka vikten av forskning och undervisning inom kriminologien samt förutsatte att frågan snarast bringades till sin lösning.

I sina till universitetskanslern ingivna äskanden för budgetåret 1961/62 har Stockholms universitet ånyo hemställt om inrättandet av en professur i kriminologi. Vederbörande departementschef har ej biträtt förslaget.

Man måste livligt beklaga att Kungl. Maj:t ej funnit sig i år kunna föreslå att professuren vid Stockholms universitet inrättas redan från budgetåret 1961/62. Med hänsyn till brottslighetens fortsatta stegring och det bekymmersamma läge, vari detta förhållande försatt både polismyndigheter, domstolar och kriminalvårdens olika grenar, får inga åtgärder försummas för att samhällsorganen skall få läget i sin hand och kunna motarbeta kriminaliteten med radikala metoder. Att den kriminologiska forskningen här kan lämna värdefulla bidrag står utom diskussion, och detta gäller ej endast den på längre sikt arbetande grundforskningen utan även de mera begränsade undersökningar med omedelbart praktisk inriktning vilka utan alltför lång tidsutdräkt kan ge resultat av omedelbart värde för den aktuella kriminalpolitiken. Även ur utbildningssynpunkt är det av största vikt att ämnet kriminologi med det snaraste vinner hemortsrätt vid åtminstone någon av våra högre läroanstalter, så att rekryteringen av yngre forskare, som från skilda utgångspunkter ägnar sina krafter åt en vetenskaplig undersökning av brottslighetsfenomenet och dess ändamålsenliga bekämpande med effektiva och tillika humana metoder, ävensom undervisning och utbildning av den praktiska kriminalvårdens funktionärer, befrämjas.

Under hänvisning till det sagda får vi härmed hemställa,

att riksdagen måtte besluta om inrättande av en professur i kriminologi jämte tillhörande institution vid Stockholms universitet från och med budgetåret 1961/62 samt att ställa härför erforderliga medel till förfogande.

Stockholm den 26 januari 1961

Ulla Lidman-Frostenson

Carl Eric Hedin

Henrik Munktell

Einar Hæggblom